

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Quod Sanctis & meritum & mercedem operatur Deus: quomodoq[ue] per
viam ducat eos mirabilem. Ser. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

IN EADEM SOLENNITATE.

Quod sanctis & meritum & mercedem operetur Deus: quomodoque
per viam ducat eos mirabilem.

Sermo III.

Mercedem
nemini a
Deo dari si-
ne merito.

Iacob 3.
Matt. 6.
Psal 102.
Mich 7
Meritum &
mercedem
Deum ope-
rari nobis.
2. Pet 1.
Apoc. 22.

Esa 26.

Merces eter-
na quibus
solis operi-
bus iure de-
beatur.

1. Cor. 15.

Reddedit Deus mercedem laborum sanctorum suorum, & deduxit eos in via mirabili. Sapient. X. Charissimi vbicunque promittitur merces, ibi habet dubium meritum cui merces debeat, præcesserit necesse est. Alioquin merces non erit merces, id est, laboris præmium, sed donum potius, si non sit labor, virtus, opusve, cui compensetur præmium quod merces dicitur. Quia ergo Sanctis legimus redditam mercedem, fateri cogimur quoque illis hanc non aliter redditam atque iuxta merita, id est, non aliter quam meruerunt, vt respondeat merces merito, hoc est, labori aut operi quod accepto fert Deus. Itaque cuiunque merces debetur, meritum habere credendus est, siue id probrium sit, siue à Deo sibi donatum. Hoc idè sic distinctum loquor, quia quomodo merces donatur, donatur & meritum, & eduersò, vt gratia Dei in omnibus commendetur. Verum dicit quispiam. Quæ habent sancti, aut quæ nos valemus habere merita, quibus obligetur quibusue debeat Deus, quando contra in multis adè offendimus omnes, pro quibus ipsi satisfacere non possumus, vt cogamur etiam quotidie inter orandum ad Deum clamare: *Domine mitte nobis debita nostræ*. Respondeo, videndum quis sit qui reddat nobis mercedem. Nempe is, qui propitiatur peccatis nostris, & in profundum proicit omnia peccata nostra. Ille reddit mercedem, qui simul nobiscum nobisque operatur, & meritum cui idè debetur, quia reddere vult mercedem. Neque enim ex nobis, neque à parte nostra est, oriturue meritum, sed ex gratia præcipue Dei, quæ gratis hominem peccatorem iustificat, & ex diaboli ac ira filii Dei efficit filium, confortemque (quomodo Petrus ait) diuinæ naturæ. Vnde homo sic iustificatus, iustificatur adhuc, id est, crescit in iustitia, gratia Dei in se iustitiæ augmentum operante. Hoc itaque iustitiæ augmentum, cui merces promittitur æterna, meritum est, quod gratia Dei operatur in nobis, non tamen sine nobis, quomodo scriptum est: *Omnia opera nostra operatur in nobis*. Hæc autem opera quæ gratia Dei operatur in nobis, necesse est vt sint bona, quemadmodum eduersò quæ bona sunt, opera in nobis, siue merita quibus tribuenda sit merces æterna, necesse est vt eadem in nobis nobiscumque operata sit gratia Dei. His enim solis æterna merces promittitur quæcumque Deus in nobis, non his, quæ nos sine Deo operamur. His, inquam, quæ Deus operatur in nobis iure debetur æterna merces, quandoquidem sic statuit Deus misericordissimus & iustus, vt ipse in homine pio sit qui operetur bonum, ipse qui bonum, hoc homini donet, imputeque in meritum, propter bonæ voluntatis assensum: quandoquidem cum potuisset homo Dei gratiam non assentire, non cooperari, sed resistere, non restitit, sed cooperatus est, quæ admodum Apostolus dicit: *Plus omnibus laboravi, non ego autem, sed gratia Dei mecum*, hoc est, plus omnibus laboravi, non ego solus absque gratia Dei, sed gratia Dei sola absque me, sed Dei gratia mecum. Potissimè licet gratia Dei in me

in me operata sit, non tamē sine me, sed mecū. Itaque q̄ hoc modo in nobis bonū operatur Deus, nobisq̄ id donat seu imputat in meritum, in nobis, etiā coronat: sua igitur in nobis, q̄ operatus est bona nobiscū coronat: his debitorē se cōstituit, his promittit reddi q̄ mercedē. Quādo enim aliqui is qui calicem aquæ frigidæ (vt Christus ait) sitienti porrigit in nomine Christi, pro tam leui faciliq̄ opere non amitteret, hoc est, haberet mercedem in regno cœlorum: aut quando illi immensæ retributionis pondus infinitaq̄ felicitatis merces redderetur, nisi Deus ipsemet esset, qui operatur in homine, ageretq̄ vt sui contemplatione suiq̄ amore homo sitienti compatiens potum aquæ porrigat? Vnde pro tantillo (quia ipse Deus operatus est) homini immensam reddit mercedem. Quis enim neget auctori tanto tantam quoque operis mercedem deberi? Quicquid itaque in nobis operatur Deus, & quicquid huiusmodi operi ab ipso in nobis sic operato iuste debetur, hoc imputat donatq̄ nobis. Inde fit igitur, vt pro leui opere merces æterna iuste debeatur. Iuste, inquam, attento eo qui operatur in nobis. Neque enim nos minimum quid operari possumus ex nobis, quod Deum nobis reddat placatum, aut quod merito præmiove dignum sit, aut quod purē ex charitate oriatur ad placendum Deo, sed huiusmodi operis auctor est Deus. Multum enim interest inter eum qui calicem aquæ frigidæ porrigit sitienti, & qui porrigit Dei amore sitienti. Primum absque singulari gratia potest homo. (Nam generales gratias si excludamus, tunc homo etiam desinit esse homo, quia à se non est.) Alterū seu secundūm absque gratia Dei singulari Deo se gratum faciente, non potest homo. Vniuersum igitur meritum nostrum est Dei gratia, licet gratia non ita sola velit esse, vt absque nostra voluntate operetur. Est enim aliquid etiam in nobis (quo assentimus non repugnantes, nec obicem ponentes, sed pro modulo nostro cooperantes gratiæ Dei) ad meritum necessarium. Hinc videtis quam magna sit in hoc loquendi modo gratiæ Dei commendatio. Ipse in nobis operatur meritum, idq̄ nobis imputat ac donat, vt iustam habeat occasionem nos coronandi, seu mercedem nobis reddendi. Quis iam adeo est insulsus, vt eiusmodi operibus à Deo operatis & homini donatis, neget inesse meritum, neget deberi præmium? An gratia Dei adeo est inefficax, aut impotens, vt nequeat operari bonum, quod laudem virtutemq̄ habeat (et si homini hoc imputetur) & meritum & præmium? An oculus eius simplex & bonus est, oculus verò tuus ò hæretice nequam? An quæ vult non potest facere? An ei non licet bona in homine atque per hominem operari, & opera illa bona homini donando ad meritum eidem imputare? Nonne hoc modo de Deo sentire (quomodo etiam B. Augustinus in duabus epistolis contra Pelagianos disputans, sentit) magis est gratiam eius prædicare, commendareq̄ simul & iustitiam eius & bonitatem, quam dicere nulli prorsus operi bono, quāuis à gratia diuina operato inesse virtutem, laudem ac meritum, nec vili deberi mercedem Deo licet volente, nec respectum boni esse operis apud Deum, licet à se operati, sed pro suo duntaxat arbitratu. Deum vni benē, alteri male, absque merito & ordine iustitiæ facere: idq̄ potissimè eo ipso, quo videlicet post hanc vitam vniuersa scriptura & fides nostra testatur, vnumquemq̄ recepturum iuxta opera sua. Ad opera mala certum est nos non indigere singulari adiutorio gratiæ Dei. Ad hæc enim sufficit prauitas nostra & malum

Matt. 10.

Merces æterna cur iuste pro paruo opere debeatur.

Gratia quæ non sola velit operari in homine.

Matt. 6.
Matt. 20.

Augustin.

Prou. 24.
Rom. 2.

Φ. VI
13

Arbitrii libertate efficaciam in bono & malo, quae sit.

Rom 7.

Luc 16. Via Sanctorum quibus fit mirabilis. Luc 6.

Sap 5.

1 Cor 4.

Paradigma de mirabili Sanctorum via.

2 Mach 7.

arbitrium. Atque idem quidquid de eiusmodi in nobis inuenitur, totum nostrum est, & iuste nobis imputatur. Porro ad opera bona nostra sufficit arbitrium nostrum solum. Non est enim adeo efficax in bono quomodo est in malo, quia, ut dixi, ad malum nullus ope indiget. Porro, in bono, seu ad bonum, nisi ope fulciatur diuinae gratiae, prorsus inualidum est, & languet, nec neutrobique cogatur. Ea propter Paulus dicebat: *Velle mihi quidem uolunt, perficere autem non inuenio*, loquens haud dubium de perfectione illa, quae est interiori homini necessaria (etiam sine opere exteriori) ad consummationem virtutis seu operis boni, quam nemo hominum inuenit in se, sed a Deo necesse est ut recipiat. Verum de hoc satis.

Videndum nunc quomodo sanctos suos Deus duxerit in via mirabili. Mirabilis plane erat estque sanctorum via, non sibi, sed mundi amicis, filijs seculi huius, qui prudentiores, hoc est, callidiores sunt filijs lucis: idemque generatione sua. Dum igitur sancti mundi gloriam spernunt & honores, dum uoluptatibus sese abdicant, dum ieiunijs se affligunt, dum odientes se diligunt, dum benefaciunt se persecuentibus, dum abijciunt diuitias, & paupertatem amant, dum gaudent ad sui contemptum & iniurias, nonne amicis mundi, qui contraria prorsus amant & quaerunt, in admirationem ueniunt? Et quid dico in admirationem: quando propterea etiam in contemptum illis quia amantes ueniunt? Quomodo enim post iudicium gementes plangent se impij, qui modo seculi uocantur prudentes & mundi lumina, quum uiderint Dei amicos, quos spreuerunt hic, in gaudio tunc esse, maximoque honore constitutos? Sera profecto poenitentia cognoscent se a lumine ueritatis aberrasse, turbabunturque timore horribili, & mirabuntur praestantia spiritus, dantes: *Hi sunt, quos habuimus aliquando in derisum & in similitudinem impij. Nos insensati uitam illorum estimabamus insaniam, & finem illorum sine bono. Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter sanctos fors illorum est.* Uultis scire quae sit uia Sanctorum mirabilis? Audite Apostolum: *Spectaculum facti sumus mundo, & angelis & hominibus. Usque in hanc horam esurimus & sitimus, & nudi sumus, & colaphis cadimur, & instabiles sumus, & laboramus operantibus manibus nostris. Maledicimur & benedicimur, persecutionem patimur & sustinemus, blasphemamur & obsecramus. Tanquam purgamentum huius mundi facti sumus omnium perissemus usque adhuc. Haec quis putatis cum euadere posset, uellet potius quis amaret? nisi Sanctorum haec esset uia, & nisi Deus ipse in hac uia ambulantes conduceret? Et tamen legimus uidemusque, quod non solum tolerabilia, uerum etiam desiderabilia Sanctis haec Dei fecerit amor. Nam ueteri testamento recenseamus e multos unum. Antiochus rex, qui cognominatus est nobilis, figuram habens Antichristi, cum Iudaeos a patrijs legibus ad ritus moliretur transferre gentium, & hoc per uaria poenarum genera retaret, contigit matrem quandam cum septem filijs offerri, compelliq; ad manducandas carnes porcinas in Iudaeorum lege a Deo prohibitas. Verum, cum sex filios grauissimis impijs: mus rex extorsisset poenis varioq; eos cruciatu ad consensum matris astante inlectere uideretur, neminem eorum vincere potuit, quin omnes eius tormenta pariter ac minas spernerent, atque pro Deo legisq; ab eodem traditae amore in mortem se traderent. Astabat autem, ut dixi, mater, & in singulorum filiorum, quam uidebat, morte, pro natura adfectione*

fectione moriebatur quidem, verum cordi foemineo virilem animum adijciens, omnes ad patiendum cohortabatur. Sic enim legimus: *Supra modum autem mater mirabilis, & bonorum memoria digna, quae praecuntes septem filios sub vnius diei tempore coſpiciens, bono animo ferebat propter ſpem quam in Deo habebat: ſingulos illorum patria hortabatur voce, ſortiter, repleta ſapientia, & cogitationi foemineae masculinum animum inferens, dixit ad eos: Neſcio qualiter in vtero meo apparuiſtis. Neque enim ego ſpiritum & animum donavi vobis & vitam, & ſingulorum membra non ego ipſa compegi, ſed mundi creator, qui formavit hominis naturam, quiſque omnium invenit originem, & ſpiritum vobis iterum cum miſericordia reddet & vitam, ſicut & nunc voſmetipſos deſpicitis propter leges eius.*

Hac mater, quaſi denuo pariens filios Deo, dum profequeretur, ſeptimus qui adhuc ſuperſtes erat filiorum, & is natu omnium iunior adducitur, multuſque blanditijs ac promiſiſ a rege ad conſentiendum ſibi tentatur. Quae cum vilipendens adoleſcens omnia refutaret, vocata ad regem mater admonetur ſuadere filio, eiſque fieri in ſalutem, promiſit ſuaſuram ſe mater filio. Itaque irridens tyrannum, inclinavit ſe ad filiolum, & dixit: *Fili mi, miſerere mei, quae te in vtero novem menſibus portavi, & lactriennio dedi & alui, & in iſtam aetatem perduxi. Peto mi nate ut aſpicias ad caelum, & terram, & ad omnia quae in eis ſunt, intelligas, quia ex nihilo ſecit illa Deus. Non timeas carniſicem iſtum, ſed dignus fratribus tuis, eorumque particeps ſuſcipe mortem, ut in illa miſeratione cum fratribus tuis te recipiam.* Hac illa dicente, adoleſcens vltro tortores prouocauit, & regis ferocem ſuperbiam & tyrannidem increpans. Quo per varias poenas conſumpto, nouiſſime eiſdem poenis interempta eſt, & mater mirabilis, veruſque mirabilis, cui Deus tantam inſidit conſtantiam, tantamque charitatem, ut ſuperata natura cum gaudio ſeptem ſe praecite cerneret filios, eoſdemque horraretur ad mortem. Huiusmodi autem virtutes viamque Sanctorum mirabilem in nouo teſtamento ſanctorum geſta innumera teſtantur. E quibus referam vnum alterumve, Valens imperator Arrianus quum in Ediſſa eſſet ciuitate, & Chriſtianos ab Eccleſijs, hoc eſt, templis excluſos, vidiffet in campum conuenire, miſit praefectum iratus, qui inde quoque eos exturbaret. Praefectus licet paganus, hoc ipſum edictum clam per ciuitatem fecit Chriſtianiſ innotefcere, quo ſibi cauere, neminemque ipſe caſtina luce, quem laederet, in campo inueniret. Mane altera luce Praefectus vidit frequentioreſ ſolito populum congregari (licet adhuc cum maiori terrore apparatus faceret, ut interim Chriſtiani ſibi proſpicerent) atque ad locum feſtinantes praecipiteſque currere, quaſi nemo omnium deeſſe veller ad mortem. Interea vidit Praefectus mulierculam aedeo feſtinam e domo prorumpere, adeoque properare, ut neque oſtium domus clauderet, neque muliebri ſe habitu, ut decebat, contegeret, ducebat autem ad manum ſecum infantem, curſuque rapido etiam officij atque armatorum agmen tranſire feſtinabat. Quam praefectus capi, adducique iubens, Quo, inquit, properas tam feſtina mulier? Ad campum, ait, propero quo Catholicorum populus conuenit. Non audiffi, inquit, quia Praefectus illuc pergit, quofcunque inuenit perempturus? Audiui, reſpondit, atque iudeo feſtinat e curro, ut ibi inueniar. Et quo, ait Praefectus, paruulum hunc trahis? Ut ipſe quoque, ait, nobiſcum martyrium aſſequatur. Aedeo Chriſtiano-

Paradigma.

Socrat. hiſt.
Eccleſ. 1. 4. c.
14.

norum

Paradigma.

norum feruorem hinc est admiratus Praefectus, vt infecto negotio, ad Imperatorem rediens, diceret se hoc praecipuum exequi non posse.

Videtur quam via mirabili suos Deus ducat. Simile quid in Vandalorum persecutione contigit, dum Episcopi, Presbyteri, Diaconi, alijque quorum numerus simul erat quattuor millia nōgenti septuaginta sex missi in exilium proficiscerentur, secuta est anus quaedam sacculum, aliaque vestimenta portans, manuq; infantulum tenens: quem his sermonibus audita est consolari. Curre, domine mi, vides vniuersos Sanctos, quomodo vadunt & festinant ad coronam. Quam cum episcopi & reliqui sancti viri increparent q; importuna esset quae cuperet viris iungi vepote propter disparitatem sexus molesta, respondit mulier: Benedicite benedicite, & orate pro me, proque illo nepote paruulo meo, cū quo ad exilium pergo, ne inueniat eum solum inimicus, & à via veritatis reuocet ad mortem. Ad quae verba lachrymis Sancti quoque infusi Domini, inquirunt, voluntas fiat. Est igitur, quod dixi, via Sanctorum mirabilis, quam tamen non ambulant nisi eo ductore, quo & auctore. Christus namque viam hanc docuit, prior idem ambulauit, & quotquot se dicunt Christi esse, oportet sicut ipse ambulauit, ambulare. Est autem mundo valde haec via mirabilis, quia qui spiritum habent mundi, non possunt capere quae sunt Christi. Eam ob rem, vt in gestis Marci & Marcelliani legimus, inter multa variaq; tum patris, tum vxorum lamenta, quibus martyres labefactare, atque à proposito martyrij retrahere nitentur, mater eorum adueniens plorandoque dicebat: Heu me miseram. Amitto filios ad mortem vitro properantes. Quos si mihi hostes auferrent, per medios sequerer acies bellatorum. Si iudicia violenta concluderent, carcerem simul irrumperem moritura, Nouum hoc genus pereundi, in quo carnis flex rogatur, vt perimat, vita offertur, vt pereat, mors optatur, vt veniat. Est igitur via sanctorum mirabilis mundo, licet exosa, pijs tamen omnibus amplexanda. Quam ambulare cum feruenti desiderio nos faciat Iesus Christus, omnium Sanctorum rex & dominus, qui cū Patre & Spiritu sancto viuit & regnat Deus, per omnia secula seculorum, Amen.

1. Ioan. 2.

Marcus.
Marcell.
Vide ca. 3.
vita S. Seba.
ex M. SS.
apud Suriū
edit nouissima.

IN EADEM SOLENNITATE.

De paupertate spirituum, de triplici pauperum genere, alijsq; huc pertinentibus. Sermo IV.

BEati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum Matt. V. Hoc omnium Sanctorum agimus festiuitatem fratres charissimi, tanto solenniorem, quanto eorum plures sunt, quorum est ista festiuitas. Non est autem vnus, duorum, decem, centumve Sanctorum ista solennitas, sed omnium qui à principio mundi deuicta morte, superatis omnibus quae contristare possunt, nunc de aeterna felicitate cum Christo securi latantur. Quia verò & hodie non solum id agimus, vt Sanctos honoremus, gratulemurq; eorum felicitati, qua iam ab omni peccato, ab omni aduersitate, ab omni periculo, ab omni infirmitate, ab omni timore liberati & securi impleti sunt, omni bono, satiati delectatione & gaudio inenarrabili: verū etiam vt accen-